

Bảo vệ vựa lúa đồng bằng sông Cửu Long

Vựa lúa đồng bằng sông Cửu Long đang đứng trước nhiều nguy cơ làm giảm năng suất nông nghiệp, đe dọa sinh kế người dân.

Những nguy cơ hiện hữu

Vùng đồng bằng sông Cửu Long được biết đến với sự trù phú từ hàng trăm năm qua với sản phẩm nông nghiệp phong phú, đảm bảo an ninh lương thực và sinh kế cho hàng chục triệu dân.

Tuy nhiên, biến đổi khí hậu sẽ kéo theo hàng loạt ảnh hưởng tiêu cực đến vùng đất này. Theo kịch bản biến đổi khí hậu, nếu mực nước dâng 1m, thì vào tháng 5, 71% diện tích của vùng bị nhiễm mặn 4‰ (mức nhiễm mặn ảnh hưởng đến nông nghiệp). Biến đổi khí hậu còn làm cho nước biển dâng cao, xói lở bờ biển, xâm nhập mặn, ngập úng, bão lũ và hạn, diễn ra với mức độ ngày càng thảm khốc.

"Cấu trúc của các hệ sinh thái ngập nước sẽ thay đổi, tính đa dạng sinh học sẽ giảm sút, các tập quán canh tác của nhân dân sẽ thay đổi, đe dọa sinh kế và

an ninh lương thực của hàng triệu người", Tiến sỹ Phạm Trọng Thịnh, Phân viện trưởng Phân viện Điều tra quy hoạch rừng, lo lắng.

Trên thực tế, trong mùa khô những năm qua, tại hầu hết sông chính, độ mặn 4‰ có thể xâm nhập sâu vào nội đồng khoảng từ 40 - 45km tính từ cửa sông. Cá biệt, trên sông Tiền, độ mặn 10‰ tiến vào đất liền khu vực huyện Chợ Gạo (Tiền Giang) tới 45km. Có nơi như sông Cửa Tiểu, cống Vàm Kênh (huyện Gò Công Đông), độ mặn cao nhất là 25-27‰.

Mặn lấn sâu hơn vào nội đồng còn do mực nước sông giảm, không đẩy được nước mặn ra. Mực nước sông giảm do điều tiết chưa hợp lý trên phía thượng nguồn sông Mê Kông.

Tạo lá chắn xanh bảo vệ vựa lúa

Để bảo vệ vùng đồng bằng trù phú này, các chuyên gia khuyến cáo, cần bảo vệ, phát triển hệ thống rừng ngập mặn ven biển, bảo bọc, che chắn cho vùng. Bởi với hơn 700 km bờ biển, hệ thống rừng ngập mặn sẽ trở thành một bức bình phong phòng hộ cho toàn khu vực.

Các khu rừng ngập mặn góp phần

hạn chế xâm nhập nước mặn và bảo vệ nước ngầm. Riêng hệ thống rễ cây rừng ngập mặn giữ lại các chất trầm tích từ đất liền đưa ra biển. Các chất trầm tích cơ được phân rã làm cho nền đất nâng cao. Nhờ lớp thảm thực vật cản sóng, lượng phù sa và mùn bã hữu cơ được tích lũy phù sa làm cho mặt đất được cố định và nâng cao. Tác dụng hỗ trợ của đai rừng ngập mặn còn làm cho các bãi bồi ở cửa sông Cửu Long và Mũi Cà Mau lấn ra biển hàng trăm mét.

Giữ được rừng ngập mặn còn giữ được nguồn lợi thủy sản. Theo một số nghiên cứu cho thấy, ước tính trên mỗi ha rừng ngập mặn năng suất hàng năm là 91 kg thủy sản, tính bình quân trên mỗi ha đầm lầy rừng ngập mặn cho năng suất hàng năm là 160 kg tôm xuất khẩu.

Giá trị kinh tế, sinh thái và địa mạo của rừng ngập mặn ở vùng cửa sông Cửu Long có thể đạt được là 3.099,36 USD/ha/năm, gồm giá trị từ nguồn gỗ và củi 16,35 USD/ha/năm và giá trị gián tiếp là 3.083 USD/ha/năm. Rõ ràng, quy hoạch nông - lâm - ngư cần được gắn kết hài hòa để bảo vệ nguồn lợi của vùng đồng bằng Cửu Long.

MINH XUÂN